

УДК 342.9

DOI 10.32755/sjlaw.2022.03.039

Кравчук М. В.,аспірант кафедри адміністративного, цивільного
та господарського права і процесу,

Академія Державної пенітенціарної служби, м. Чернігів, Україна

ORCID: 0000-0002-1414-3681

**КОМПАРАТИВІСТСЬКИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТЬ
«ПРАВОСУДДЯ» ТА «АДМІНІСТРАТИВНА
ПРОЦЕДУРА» В АСПЕКТІ РОЗГЛЯДУ СПРАВ
ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ**

У статті проаналізовано законодавчу здатність до розмежування понять «процедура» та «процес» під час здійснення адміністративного судочинства. Резюмовано, що процедура є невід'ємною складовою судового процесу, однак Кодекс України про адміністративні правопорушення не збагачений процесуальними нормами. Зауважено, що дихотомія характеру адміністративних проступків призвела до розгляду адміністративних справ за правилами кримінального й адміністративного судочинства, в тому числі судами різних юрисдикцій.

Ключові слова: *справедливість, судочинство, адміністративні проступки, судовий процес, адміністративно-деліктні відносини, органи публічної адміністрації.*

Постановка проблеми. За останній рік в Україні сталися дві довгоочікувані законотворчі події: 1) набрав чинності Закон України «Про дерадьянізацію законодавства України»; 2) ухвалений Закон України «Про адміністративну процедуру» повернувся до Верховної Ради з підписом Президента України.

Згідно зі звітом, оприлюдненим Державною судовою адміністрацією України за 2021 рік, із загальної кількості справ та матеріалів, що перебували у провадженні судів загальної юрисдикції (3 585 213), справи про адміністративні правопорушення становлять 968 082 [1], тобто 27 %, та за кількістю розглянутих справ по суті поступаються незначним відсотком лише цивільному судочинству.

Тому на сьогодні вкрай актуально й гостро постає питання заміни Кодексу України про адміністративні правопорушення на нове якісне законодавство з остаточним визначенням ролі суду під час розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці змісту адміністративного процесу й адміністративної процедури, розвитку уявлень про структуру адміністративного права приділяли увагу такі вчені, як В. Б. Авер'янов, С. О. Короед, О. В. Кузьменко, О. І. Миколенко, О. М. Миколенко та інші. Однак в умовах докорінних змін у суспільних процесах та ухвалення Закону «Про адміністративну процедуру» варто переосмислити роль суду у справах про адмінправопорушення, тобто заглибитись у питання притаманності такій діяльності ознак правосуддя. Дотепер цьому питанню не було приділено достатньої уваги.

Метою статті є пошук спільних і відмінних рис під час здійснення правосуддя та адміністративної процедури органами (посадовими особами), уповноваженими розглядати справи про адміністративні правопорушення. В умовах ухвалення Закону України «Про адміністративну процедуру» та наполегливого курсу на дерадіянізацію національного законодавства автор прагне спрогнозувати виклики, які сьогодні постали перед наукою та законодавством, для визначення місця адміністративно-деліктних відносин у системі права та ролі суду в цих відносинах.

Виклад основного матеріалу. В Україні не існує офіційного визначення поняття «правосуддя». З огляду на положення статті 124 Конституції України, що вміщує такі словосполучення, як «юридичний спір», «кримінальне обвинувачення», «розглядають також інші справи», «здійснюють виключно суди», «урегулювання спору», можемо лише констатувати, що в буквальному розумінні правосуддя – це діяльність судів з розгляду юридичних спорів з метою їх урегулювання, а також кримінальних обвинувачень та інших справ.

Щодо інших справ, то логічно, що це поняття вміщує в собі всі категорії справ, відмінні від спірних та кримінальних. До таких можемо віднести судові справи, де відповідач визнає позовні вимоги, але досудове врегулювання питання не передбачено (наприклад, розлучення за наявності неповнолітніх дітей), а також діяльність слідчих суддів, встановлення адміністративного нагляду, встановлення юридичних фактів,

розгляд справ про адміністративні правопорушення та інші дії суду, не пов'язані з урегулюванням конфлікту.

Короєд С. О. вважає, що провадження у справах про адміністративні проступки є одним з конкретних видів адміністративно-юрисдикційної діяльності процесуального характеру, яке здійснюється як у позасудовому, так і в судовому порядку. Таким чином, С. О. Короєд дійшов висновку, що встановлений законом порядок розгляду й вирішення судом справ про адміністративні проступки є формою здійснення правосуддя (судочинства) у справах про адміністративні правопорушення і становить адміністративно-деліктний судовий процес. За своєю правовою природою суд, розглядаючи справи про адміністративні проступки, вважає науковець, є адміністративно-юрисдикційним органом (органом адміністративно-деліктної юрисдикції) і водночас органом адміністративно-деліктної юстиції (правосуддя). Насамкінець автор прогнозує роль суду як основного адміністративно-юрисдикційного органу, який розглядатиме справи про адміністративні проступки, однак лише ті з них, що є спірними, а «безспірні» можуть залишитися в компетенції інших юрисдикційних органів [2, с. 7].

Як відомо, розуміння самого поняття «адміністративний процес» нині є вкрай дискусійним.

Однак не підлягає сумніву та обставина, що після ухвалення Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) його норми встановили стандарти діяльності органів публічної адміністрації (суб'єктів владних повноважень) у частині 2 статті 2 вказаного Кодексу.

З положень Закону «Про адміністративну процедуру» випливає, що адміністративне провадження є сукупністю процедурних дій і ухвалених процедурних рішень; адміністративна процедура є визначеним законом порядком (розгляду та вирішення адміністративної справи) [3].

Особливу увагу слід звернути на наявність у законі (так само, як і в КАС України) визначення поняття «адміністративна справа». За законом це справа, що стосується публічно-правових відносин щодо забезпечення реалізації права, свободи

чи законного інтересу особи та/або виконання нею визначених законом обов'язків, захисту її права, свободи чи законного інтересу, розгляд якої здійснюється адміністративним органом [3].

Згідно зі статтею 4 КАС України адміністративна справа – переданий на вирішення адміністративного суду публічно-правовий спір. Сам же публічно-правовий спір – це, в тому числі, спір, у якому хоча б одна сторона здійснює публічно-владні управлінські функції... і спір виник у зв'язку з виконанням або невиконанням... функцій [4].

Як бачимо, навіть в умовах потреби в окремій регламентації адміністративної процедури законодавець не підібрав іншої доречної термінології для справ, розгляд яких належить до компетенції органів публічної адміністрації. На наш погляд, це свідчить про єдиність природи таких справ, розгалужених за суб'єктом розгляду та оскарження.

За такого підходу видається логічним, що адміністративна процедура (як діяльність органу публічної адміністрації з розгляду та вирішення адміністративних справ) та правосуддя (як діяльність суду з розгляду та вирішення публічно-правових спорів, що виникають під час розгляду адміністративних справ) не конкурують за місце в системі адміністративного права і співвідносяться у примітивній інтерпретації як дія та контроль. Тобто за такою схемою «дія-контроль» можна спробувати охарактеризувати діяльність органу публічної адміністрації зі складання адміністративних матеріалів та розгляду цих матеріалів судом. Тоді можна говорити, що суддя під час розгляду матеріалів адміністративного правопорушення хоча б контекстуально контролює дотримання органом (посадовою особою) публічної адміністрації певної процедури і таки виконує завдання адміністративного судочинства, а відтак і функцію правосуддя.

Варто зауважити, що це судження вже давно успішно втілюється у судову практику. Зокрема суд як орган, уповноважений на розгляд справи, перевіряє, чи дотримано під час оформлення адміністративних матеріалів органом публічної адміністрації вимоги чинного законодавства. Наприклад, на думку деяких суддів, нероз'яснення прав особі під час

складання протоколу виключає його допустимість як доказ. Позиція інших суддів ґрунтується на тому, що орган (уповноважена особа) при складанні протоколу не уповноважений на розгляд справи, саме тому в розумінні статті 268 КУпАП права та обов'язки особи роз'яснюються такій особі під час притягнення до відповідальності, як це впливає із самої назви статті – «Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності». При цьому під час складання протоколу роз'яснення особі прав теж є обов'язковим. Нероз'яснення прав особі як визнання протоколу недопустимим доказом може бути оцінено виключно в сенсі повноти та всебічності проведення адміністративного розслідування. Зокрема, нероз'яснення особі права користуватися допомогою фахівця в галузі права, що призвело до нереалізації особою цього права, має перебувати у причинно-наслідковому зв'язку зі спотворенням фактів, зазначених у протоколі. У разі невстановлення таких обставин реалізацію прав особи забезпечує суд на стадії розгляду питання про притягнення її до відповідальності.

Таким чином, можна говорити про те, що суд під час розгляду справи у будь-якому випадку перевіряє виконання органом публічної адміністрації своїх повноважень, тому така перевірка має ознаки адміністративного судочинства. Водночас положення про допустимість доказів передбачені також статтею 78 Цивільного процесуального кодексу України та статтею 77 Господарського процесуального кодексу України, де при оцінці доказів у певних випадках також можлива перевірка судами відповідної юрисдикції повноважень органів публічної адміністрації на формування відповідного доказу. За цих умов судження про здійснення судом саме адміністративного судочинства під час розгляду справ про адміністративні правопорушення за критерієм оцінки допустимості протоколу як доказу є сумнівним.

Крім того, всупереч приписам КАС України для такої адміністративної справи не характерна наявність спору, відсутній позовний (заявний) характер його ініціатора – особи, чій права, свободи та інтереси, ймовірно, порушені.

Усе вищезазначене, на наш погляд, не дозволяє переконливо приписати розгляд справ про адміністративні правопорушення адміністративному судочинству. Таке судочинство в адміністративно-деліктному праві є принаймні негармонійним, що може свідчити про штучність його поширення на справи про адмінправопорушення. При цьому ми погоджуємося з думкою О. М. Миколенко, яка зазначає, що сучасний рівень розвитку юридичної науки дає змогу адміністративно-деліктне право розглядати як інститут адміністративного права [5, с. 350].

На сьогодні законодавець переклав відповідальність за визначення виду судочинства в адміністративно-деліктних відносинах на суди, зазначивши, що апеляційна скарга подається до відповідного апеляційного суду через місцевий суд, який виніс постанову (стаття 294 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП, Кодекс) [6]. Як бачимо, КУпАП не визначає спеціалізацію суду апеляційної інстанції, у той час як до системи судоустрою так само належать апеляційні адміністративні суди. Досить тривалий час перегляд постанов місцевих загальних судів здійснюється судовими палатами з розгляду кримінальних справ апеляційних судів. При цьому суди України спеціалізуються на розгляді цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення (стаття 18 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») [7]. Логічно, щоб кількості спеціалізацій відповідала й кількість видів судочинства. Тому, з одного боку, видається правильним твердження деяких науковців про існування так званого адміністративно-деліктного судочинства. Але, з іншого боку, враховуючи також висловлену нами позицію про місце адміністративно-деліктного права в системі адміністративного права, такий вид судочинства поки що не має достатнього наукового обґрунтування для самостійного існування нарівні з адміністративним.

Паралельно з цим важко заперечити, що під час розгляду справ про адміністративні правопорушення місцевий загальний суд імпліцитно виконує повноваження органу публічної

адміністрації. Це вбачається з положень КУпАП. Натомість нам видається логічним, що причинами розгалуження такої діяльності за категоріями «правосуддя» та «адміністративна процедура» є законодавче закріплення відповідних посадових повноважень судді як домінуючого призначення системи судоустрою, а також консервативне уявлення про іманентність судочинству діяльності з розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Ми не намагатимемося ототожнити суд з органом публічної адміністрації. Однак також не будемо заперечувати, що законодавець може наділити орган певними, не притаманними йому, повноваженнями іншого органу шляхом делегування. Усередині системи правосуддя це, наприклад, наділення місцевих загальних судів повноваженнями адміністративної юрисдикції, апеляційних судів – повноваженнями судів першої інстанції. Для визначення можливості екстраполяції такого механізму на повноваження судів з розгляду відповідної категорії справ, на нашу думку, необхідно співвіднести поняття «процедура» і «процес» та визначити ступінь впливу цього співвідношення на міцність зв'язку правосуддя з адміністративно-деліктними відносинами.

Як бачимо, законодавець адміністративну процедуру назвав «порядком» (п. 5 ч. 1 ст. 2 Закону «Про адміністративну процедуру»). Згідно зі словником української мови порядок – стан, коли де-небудь чисто прибрано, всі речі на своїх місцях; чистота, лад; упорядкованість; додержання правил, норм поведінки; дисципліна [8]. На теренах інтернету «процес» (лат. *processus* – рух) визначається як послідовна зміна предметів і явищ, що відбувається закономірним порядком, сукупність ряду послідовних дій, спрямованих на досягнення певного результату, послідовна зміна станів об'єкта в часі [9]. КАС України визначає судовий процес як правовідносини, що складаються під час здійснення адміністративного судочинства [4].

У підсумку можемо стверджувати, що і процесом, і процедурою іменується «порядок» у розумінні певної дисциплінованості органів та осіб у логічно вбудованих

у часовий ланцюг взаємозамінних станів та явищ, що випливають одне з одного.

Миколенко О. І. зазначає, що термін «порядок» має різноманітне смислове навантаження, але всі наявні визначення свідчать про те, що цим словом позначаються статичні явища в нашому житті [10, с. 52].

Кузьменко О. В. вважає, що адміністративний процес завжди пов'язаний з динамікою, тоді як адміністративна процедура – зі статичними явищами в адміністративному процесі. Процес, на думку О. В. Кузьменко, – це динамічна діяльність, а процедура – його статичний, нерухомий елемент (наприклад, стадії чи етапи процесу) [11, с. 203–222].

На переконання А. Б. Авер'янова, «адміністративна» природа процесу полягає саме в тому, що він здійснюється в адміністративному (або позасудовому) порядку, тобто в межах діяльності органів і посадових осіб публічної адміністрації – органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування. Натомість судовий розгляд справ – це аж ніяк не «адміністративний» порядок. Тому адміністративне судочинство можна лише дуже умовно віднести до видів «адміністративного процесу», і тільки з чітким наголосом на «судовому» характері процесу, а саме – «адміністративно-судовий процес» [12, с. 10].

У пункті 15 частини першої статті 4 КАС України наведено визначення ухвали як рішення, яким вирішуються питання, пов'язані з «процедурою» розгляду адміністративної справи, та «інші процесуальні» питання. Процедурні питання, пов'язані з рухом справи в суді першої інстанції, клопотання та заяви осіб, які беруть участь у справі, питання про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення або закриття провадження у справі, залишення заяви без розгляду, а також в інших випадках, передбачених цим Кодексом, вирішуються судом шляхом постановлення ухвал (частина 2 статті 241 КАС України) [4].

Термін «рух справи» вживається у КАС України один раз щодо передачі справи з одного суду до іншого, що є буквальним рухом справи. Водночас існує таке поняття, як «залишення позовної заяви (апеляційної/касаційної скарги) без руху».

Хоча процесуальний закон майже не відокремлює процедурні питання від інших процесуальних питань, Верховний Суд, схоже, виробив певні критерії. Наприклад, постанова Верховного Суду від 31.01.2018 (справа № 382/603/17) у своїй структурі містить розділ з назвою «Процедура» [13]. До нього входить опис таких дій: звернення позивача з позовом, ухвалення рішення судом першої інстанції, ухвалення рішення судом апеляційної інстанції, подання касаційної скарги.

У рішенні Верховного Суду від 21.04.2021 № Пз/9901/32/20 (№ 360/3611/20) щодо призначення пенсій на пільгових умовах один з розділів має назву «Рух справи» [14]. Цей розділ містить: звернення позивача з позовом, відкриття провадження судом першої інстанції, подання відзиву позивачем, внесення подання судді суду першої інстанції про розгляд справи як зразкової, відкриття Верховним Судом провадження в адміністративній справі, призначення справи до розгляду, публікація оголошення в газеті про призначення справи, отримання відзиву від відповідача.

Хоча притаманність ухваленню рішення судом по суті справи, так само як і подання позову та відзиву, процедурного характеру потребує окремого дослідження, вже зараз змушені констатувати, що законодавець ввів поняття процедури у процесуальний закон і повністю поглинув це поняття процесом, не вдаючись до вичерпного розмежування. Зі свого боку серед науковців відсутній консенсус у питанні співвідношення згадуваних вище понять. У практичній діяльності суддів потреба в чіткому розмежуванні їх відсутня.

Ми звернули увагу на те, що положення КАС України окремо виділяють таку процедуру, як врегулювання спору за участю судді. У цій процедурі суддя виступає в ролі медіатора і не має такої атрибутики судової влади, як мантия та нагрудний знак. Ця обставина дозволяє більш сміливо припускати, що певна діяльність судді може не мати ознак правосуддя.

Також ми звернули увагу на те, що ані КУпАП, ані Закон України «Про адміністративну процедуру» не містять у текстовій

частині слова «справедливість» і спільнокореневих слів. Водночас це слово міститься в кожному процесуальному кодексі.

У статті 245 КУпАП визначено завданням провадження своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності з законом [6]. Це спостереження наводить на думку про те, що приписування саме судочинству терміну «процес» сформовано не лише звичаєм. Така термінологія виділяє статусність суду як державного органу з-поміж решти органів, аби засвідчити першість місця органів правосуддя в ієрархії суб'єктів правозастосування, легалізувавши тим самим перевагу справедливості над правовою нормою.

Отже, головна відмінність правосуддя від адміністративної процедури полягає в тому, що в першому випадку закономірності є природними, а у другому – штучно створеними. Відповідно і зміст правосуддя в розумінні герменевтичного напрямку доктрини природного права стосується самої сутності права – справедливості, у той час як процедура породжена виключно позитивним правом та призначена конструювати шлях до досягнення справедливості через неухильне дотримання справедливого закону.

Висновки. За результатами дослідження можна зауважити, що і правосуддя, і адміністративна процедура в широкому розумінні, визначеному преамбулою Закону, є діяльністю з розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Положення КУпАП не відводять особливого місця для суду з-поміж інших органів (посадових осіб), уповноважених на розгляд справ про адміністративні правопорушення. Ба більше, виходячи із завдань, які Кодекс ставить перед ними, можемо констатувати, що суд під час розгляду цієї категорії справ зобов'язаний ухвалювати рішення в точній відповідності із законом на одному рівні з органами публічної адміністрації. За процесуальними законами завданню судочинства притаманна категорія справедливості, що є вищою за закон. Такий підхід дозволяє посилити взаємозв'язок розмежування компетенцій суду й органів публічної адміністрації

із завданнями, які поставлені суспільством перед уповноваженими на розгляд справ органами.

Якщо суспільству для розгляду справ про адміністративні проступки достатньо повної відповідності букві закону, тоді відсутній сенс покладати на суди повноваження з розгляду таких справ, оскільки суд у своїй діяльності повинен керуватися передусім принципом верховенства права й таким завданням судочинства, як справедливий розгляд справи.

За результатами цього дослідження пропонуємо завершити багаторічний процес диференціації адміністративних проступків на кримінальні проступки та інші порушення. Кримінальні проступки закріпити у Кримінальному кодексі України, а інші порушення об'єднати принципово новим законодавчим актом про адміністративні проступки, у якому розгляд справ про проступки покласти виключно на органи публічної адміністрації.

Пропонуємо новим законодавчим актом визначити роль суду виключно як органу з перегляду в судовому порядку рішень, дій, бездіяльності органів публічної адміністрації, що відповідатиме положенням статті 286 КАС України.

З огляду на це, подальшим дослідженням підлягатимуть питання розмежування адміністративних проступків за критерієм суспільної небезпеки, а також питання доцільності переоцінки завдання суду під час розгляду таких категорій справ (дотримання точної відповідності закону або ж досягнення справедливості) з урахуванням суспільної думки.

Список використаних джерел

1. Звіт місцевих загальних судів про розгляд судових справ. Державна судова адміністрація України. 2021 рік. Судова влада України. URL: https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_upload/main_site/1_mzs_4_21.xls (дата звернення: 26.08.2022).

2. Короед С. О. Судовий розгляд справ про адміністративні проступки : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2009. 17 с.

3. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 р. № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення: 19.09.2022).

4. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс України від 06.07.2005р. № 2747-IV. Дата оновлення: 10.09.2022.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 11.09.2022).

5. Миколенко О. М. Функції адміністративно-деліктного права (теоретико-правовий аспект) : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2018. 484 с.

6. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213–330) : Кодекс України від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 16.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (дата звернення: 22.09.2022).

7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. Дата оновлення: 18.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 22.08.2022).

8. Словник української мови : в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства ; за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1970–1980. URL: http://ukrlit.org/slovnuk/slovnuk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh/%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA (дата звернення: 22.09.2022).

9. Учасники проєктів Вікімедіа. *Вікіпедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Процес> (дата звернення: 16.08.2022).

10. Миколенко О. І. Процесуальна форма в адміністративному судочинстві та проблеми законотворчості в Україні. *Правова держава*. 2018. № 29. С. 50–57. URL: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2018.29.140750> (дата звернення: 10.09.2022).

11. Кузьменко О. В. Адміністративний процес у парадигмі права : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2006. 401 с.

12. Авер'янов В. Б. Значення адміністративних процедур у реформуванні адміністративного права. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 3. С. 8–14.

13. Постанова Верховного Суду від 31.01.2018 р. у справі № 382/603/17. URL: https://protocol.ua/ru/postanovna_kas_vp_vid_31_01_2018_roku_u_sprav_i_382_603_17/ (дата звернення: 15.09.2022).

14. Рішення Верховного Суду від 21.04.2021 р. у справі № 360/3611/20. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/inshe/zrazkovi_spravu/zs_9901_32_20 (дата звернення: 15.09.2022).

Kravchuk M.,

Postgraduate student of the Department of Administrative,
Civil and Economic Law and Process,
Academy of the State Penitentiary Service, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1414-3681

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CONCEPTS OF «JUSTICE» AND «ADMINISTRATIVE PROCEDURE» IN TERMS OF TRYING CASES ON ADMINISTRATIVE OFFENSES

The article provides the comparison of the powers of the court and other public administration authorities in trying cases on administrative offenses. The attitude of some leading researchers who study the issues of administrative law and procedure to the concepts of «procedure» and «process» is demonstrated. The legislative ability to differentiate these concepts in the course of administrative proceedings and the position of the court of cassation in this matter are analysed. It is emphasized that practicing judges are insensitive to the issue of delimitation of rules of procedure and rules of process because of unimportance of delimitation for the fulfilment of tasks of the legal proceedings. It is summarized that the procedure is an integral part of the judicial proceeding, but the Code of Ukraine on Administrative Offenses does not contain the rules of process. It is noted that the dichotomy of the nature of administrative offenses has led to trying administrative cases under the rules of criminal and administrative proceedings, including courts of different jurisdictions. The results of the study provided the grounds for the author to outline the fundamental difference between justice and administrative procedure through the category of equity.

The author notes in the conclusions that the scope of authority sufficient to perform the task of proceedings in this category of cases is decisive for the formation of a range of subjects of law among public authorities regardless of the truth of any of the statements about the relationship between the concepts of «administrative process» and «administrative procedure». Accordingly, the issues of reassessment of this task in terms of protection of human rights and fundamental freedoms, as well as in terms of the criminal nature of some administrative offenses (full compliance with the law or the achievement of equality) require further research.

Key words: *equality, judicial proceedings, administrative offences, administrative tort relations, public administration authorities.*

References

1. Report of local general courts on consideration of court cases. State Judicial Administration of Ukraine (2021), Judicial power of Ukraine, available at: https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/main_site/1_mzs_4_2_1.xls (accessed 26 August 2022).

2. Koroed, S. O. (2009), *Judicial consideration of cases on administrative offenses*: Phd Thesis, Kyiv National University of Internal Affairs, Kyiv.

3. Ukraine (2022), *On the administrative procedure*, Law of Ukraine dated 17 February 2022, № 2073-IX, Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-IX#Text> (accessed 19 September 2022).

4. Ukraine (2005), *Code of Administrative Proceedings of Ukraine dated 06 July 2005*, № 2747-IV, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (accessed 01 September 2022).

5. Milenko, O. M. (2018), *Functions of administrative and tort law (theoretical and legal aspect)*: Doctor of Sciences (Law) Thesis, Zaporizhiiia, pp. 434–435.

6. Ukraine (1984), *Code of Ukraine on Administrative Offenses (Articles 213-330)*: Code of Ukraine dated 07 December 1984, № 8073-X, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (accessed 22 September 2022).

7. Ukraine (2022), *On the Judiciary and the Status of Judges*: Law of Ukraine dated 02 June 2016, № 1402 VIII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (accessed 22 August 2022).

8. *Dictionary of the Ukrainian language in 11 volumes* (1976), Vol. 7, P. 302.

9. Wikipedia, available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Процес> (accessed 16 August 2022).

10. Mykolenko, O. I. (2018), "Processual form in administrative judicial problems and problems of legality in Ukraine", *Constitutional State*, № 29, pp. 50–57, available at: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2018.29.140750> (accessed 10 September 2022).

11. Kuzmenko, O. V. (2006), *Administrative process in the paradigm of law*: Doctor of Sciences (Law) Thesis, Kyiv National University of Internal Affairs, Kyiv.

12. Averianov, V. B. (2009), "The importance of administrative procedures in the reform of administrative law", *Journal of the Kyiv University of Law*, № 2009/3, pp. 8–14.

13. Resolution of the Supreme Court dated 31 January 2018, case № 382/603/17, available at: https://protocol.ua/ru/postanova_kas_vp_vid_31_01_2018_roku_u_spravi_382_603_17/ (accessed 15 September 2022).

14. *Decision of the Supreme Court dated 21 April 2021*, case № 360/3611/20, available at: https://supreme.court.gov.ua/supreme/inshe/zrazkovi_spravu/zs_9901_32_20 (accessed 15 September 2022).